

RECTOR
UNIVERSITATIS LIPSIENSIS
JUSTA FUNEBRIA
DOMINO
CHRISTOPHORO
PFAUTZIO

MATHEMATICI PROFESSORI PU-
BLICO ORDINARIO, ACADEMIÆ DECEM-
VIRO, COLLEGII MAJORIS PRINCIPUM COL-
LEGIATO, NATIONIS BAVARICÆ ET FACULTATIS PHI-
LOSOPHICÆ SENIORI, COLLEGÆ NOSTRO
ÆSTIMATISSIMO

HORA III. HODIE VI. AUG. clb lccc XI.

DECENTER EXSOLVENDA
INDICIT.

Biogr. erud.

D. 222/48.

Math. Erud. fmg - Vol. 0-9

PLato, qui inter Philosophos habitus est Divinus, quaerenti, quid ageret DEUS, respondit γεωμετρεῖν τὸν Θεόν, exercere Geometriam DEUM: quod dictum Petrus Gassendus, Regius Parisiis Matheseos Professor, Oratione inaugurali, habita in Regio Collegio an. 1645. die Novembris 23, scite explicavit. Nimirum DEUS non incongrue intelligi potest exercere Geometriam tam dum contemplatur, ac potissimum seipsum considerat, quam dum agit, maxime vero Mundum creat ac moderatur. DEUS in seipsum adtendens contemplatur primum naturam suam, ac deinde Triadem sacram Hypostaseon seu Personarum. Dum suam speculatur naturam, habet ipsam quasi sphaeram, cujus veluti centrum eadem natura est, ex qua divinae perfectiones quasi radii quidam dimanant; quatenus istae perfectiones sunt ipsi quasi circumferentia, qua veluti describitur, seu quo potest modo definiri, discernatur ab omni re, quae non est DEUS. Ne tamen propterea veram aliquam limitationem imaginemur, nusquam exstare hujusmodi circumferentiam dicimus, innuentes nullam perfectionum Divinarum esse extremum. Quo modo ne vox centri quoque limitatum quid suggerat, ideo ipsum dicimus esse ubique, significantes naturam divinam in omnibus, & cum omnibus perfectionibus idem esse, utpote quae fons simul inexhaustus & Oceanus interminatus est. Jam in Sacra Hypostaseon Personarumque Trinitate, qua ratione dici potest DEUM contemplando αὐτὸν γεωμετρεῖν, aeternam quandam, ac ipsam quidem supereminentem, superexcellentem, nulli comparandam exercere Geometriam, ut speculetur Gassendus, malumus ob sublimitatem mysterii ommittere, quam cogitationibus, quae alios facile offendant, indulgere. Progredimur potius ad Activam Partem, respectu nempe hujus mundi, cujus DEUS Author Moderatorque est. Quod Philosophia hic dicit exercere Geometriam Deum, id Author Libri Sapientiae significat scribens, omnia eum facere in Numero, Pondere & Mensura. Nam uti DEUS intelligibilis sphaera est, sic sphaera corporea ideam, qua esse formosior figura non posset concepit, ac ipsam expressit in opere globosum faciens mundum, ut paribus a medio radiis ejus extremum attingeretur. Ipsa corpora mundana spectamus mole maxima, contextu integerrima, cohaesione congruentissima, figuratione speciosissima, positione decentissima, mutua habitudine ordinatissima, motione quiete durabilissima, fine ac destinatione appositissima. Deus legitur appendisse tribus digitis molem Terrae, & montes in pondere, colles in statera librasse (Jes. XL.) appendisse aquas in mensura, posuisse legem pluviis, fecisse ventis pondus, & similia (Jobi XXVIII.) In iis, quae solent imperfecte Mistra censer, Arcum Deus aperte recepit se positurum in nubibus, quasi non foret Geometra alius, qui circino ullo tam perfectum describeret, & Pictore adhibito, tanta colorum varietate, mistura, suavitate, vividitate, pulchritudine exornaret. (Genes. IX. Sirac. XLIII) Flocculi nivei, quos DEUS in terram sicut lanam dat (Ps. CXLVII) non carent Divina quadam Geometria. Non carent Sales, & Lapidibus varie figurati: Magnes suo Axe, suo centro, suis Polis, suo Aequatore, suis parallelis, suis Meridianis aemulatur Geometricam structuram mundi. In plantis ex Geometrica feminea vi, quam Deus initio impressit, sunt distinctae illae, ut secundum totas, sic secundum partes plantarum figurae mirabiliter variae. In animalibus femineaque illorum vi luculentior adhuc est Geometria, prae qua tota nostra Mechanice nihili profus habenda est. Quae omnia copiosius deducta a Gassendo, ut demonstrant, quam utilis, quam jucunda, quam necessaria sit scientia Matheseos, ita si quis nos interroget, quis fuerit Da. CHRISTOPHORUS PFAUTZIUS,

ZIUS,

ZIUS, dicamusque & ipsum tenuisse, & aliis ostendisse, τὸν θεὸν γαῖαν ἔχειν, paucis verbis, quae dignitatem & laudem ejus complectuntur, elocutos nos esse existimabimus. In lucem prodiit Noster An. cō 1645. die Octobr. XI Lippenii oppido Ulmenfis Reipublicae ad ripas Danubii, ubi Pater Dn. Christophorus Pfauzius Praeco Verbi Divini erat, conjugem habens Barbaram Heilbrunneriam. Pater materque ad cives Ulmenfes, integerrimos vitæ, subselliique non plane infimi generis suum retulerunt. Vocatus Pater Augustam Vindelicorum, ut Pastoris Ecclesiae Evangelicae munus gereret, in qua deinde Senior Maxime Reverendi Ministerii beate defunctus est anno aetatis 72, Filium hunc suum quinquennem adduxit, & in Schola ad S. Annae templum Brofferi & Sartorii fidei commisit. Ex hac anno cō 1647. mense Julio in Collegium Alumnorum Reipubl. indultu Administratorum translatus est. Erat tunc Ephorus M. Joh. Daniel Arcularius, cuius Avus ineunte seculo superiore inter Theologos Gießenses non minimi nominis fuit. Sub hoc Ephoro triennium exigens in eloquentiae, poeseos, graecae linguae, historia universalis mentem Studiis Academicis praeparavit, ut quindecim annorum juvenis, Parentis, Patronorum, Praeceptorumque sententia bene instructus esset. Ingressus itaque Academiam nostram an. cō 1648 initio omne fere studium excolendae Philosophiae impendit. Quo fine informationi cum publicae tum privatae L. Schwenckii se dedit, & Professoribus Rappolto, Franckensteinio, Thomasio, Alberti suas disciplinas publice legentibus copiam sui diligenter fecit. Addidit privatas institutiones historiarum & totius Philosophiae M. Cnorrii, Physicas, Metaphysicas, Pnevumaticas M. Christoph. Crahe, Morales M. Benedicti Höpferi, deinde Tubingensium Professoris, atque M. Joh. Caroli Neuschelleri, quem maxime sibi favisse semper praedicavit. Cum vero in animo haberet aliquando ex suggestu Ecclesiastico verbum Dei docere, vel in scholis sacras literas interpretari, primo in hebraica Rabbinicaque litteratura, praeeunte D. Joh. Adamo Scherzero se exercuit: deinde per aliquot annos eidem adhæsit Theologiam tum Theticam tum Polemicam docenti. Hanc juvenis diligentiam honor subinde excitavit. Primam Philosophiae Lauream an. 61. unius anni Studiosus accepit: an. 64 Praeceptorum omnium suffragio & fausta acclamatione Magistri dignitatem consecutus est. Cui ut parem se exhiberet, vergente eodem anno, de fluxu sanguinis e corpore occisi ad praesentiam occisoris disputavit: Anno sequente Facultas Philosophica potestatem disputandi priori vice ad Locum in ea obtinendum, facile annuit, indeque sub initium anni 66 de Elementis in genere Disputationem habuit. Iam sexennis Studiosus a Patre Augustam revocabatur, ut Argentoratum se conferret, ibique scopo suo studia Theologia propius admoveret. Discedebat ex Academia valedicens Amicis & Praeceptoribus, spem nullam aut exiguam de reditu ad nos secum auferens. Sed ecce Augustae adhuc commoranti Amicorum literæ nuntiabant M. Neuschellerum Professore recentem Organi Aristotelei immaturis fati concessisse, suoque obitu locum in Natione Bavarica apud Facultatem Philosophicam vacuum alii fecisse. Quare commendatis viis suis DEO an. 67 reversus est. Hinc Facultate Philosophica concedente ex Mathesi de Parallaxibus an. 68 pro loco iterum disputavit, eundemque proximo anno obtinuit. Tum quod officium (1669) est Assessorum egregie explevit, juventutem Studiosam domestica institutione in omni disciplinarum genere erudit, imprimis in Mathematicis scientiis, quibus a reditu erat deditissimus. Extulit quoque hanc suam diligentiam in oculos totius Academiae, cum an. 74 Eclipsin Terræ ex fundamentis Arithmeticis & Geometricis laboriosa exercitatione deduceret, & in cathedra defenderet. Non diu post Serenissimus Elector dignum habuit prae caeteris, quem imbecillae & desperatae valetudinis Professore Mathematicum M. Johanni Kuhnio adiutorem, & post obitum ejus an. 1676. successorem constitueret: in cuius locum etiam Collegiati Majoris Principum Collegii receperunt. Anno 1691 post mortem L. Joachimi Felleri Bibliothecæ Paulinae curam ei Academia commisit. Rectoratum Academiae undecies, nullo alio exemplo, Decanatum Philosophicum octies, Procancelariatum quater administravit. Decemvir an. 1700 factus, Praepositi Collegii Paulini ac Inspectoris Oeconomiae, quoties ordo posceret, munere functus est, nec non reditus ex praefectura villarum Academicarum curavit. Quos magistratus officia tam nominata, quam alia ex iis derivata, uti sunt Praepositura Collegii Major. Princip. & Magna villarum veterum, ita gessit, ut decus & utilitatem Academiae semper,

per haberet ante oculos, & eo omnes consiliorum rationes, quas experientia diuturna subministrabat optimas, dirigeret. Primi conjugii haec fuit occasio. Domino L. Ottoni Menckenio Moralium Professore Publico, qui commercium literarum ad Acta Eruditorum conficienda necessarium, instituendi causa, permittente Serenissimo Electore iter in Belgium & Angliam inibat, se comitem junxit. Ex quo reduces, dum apud nos grassabatur pestis, Oldenburgi apud Dn. Johan. Menckenium, Patrem, Senatus Seniores & Mercatorem remanserunt. Tum noster, elegantissimam Virginem, Catharinam, filiam Hospitis, sororem comitis, amare coepit, atque modeste petere conjugem. Volente Virgine, annuente Patre, cognatisque applaudentibus sociam thori accepit solenni ritu d. 2. Junii an. 1681. Quam reversus una cum Affine secum ad nos adduxit: & posthac indefessus adjutor ei in Actis conscribendis extitit. In quibus multae ab eo factae relationes & accurata judicia extant, quae ingeniosissimis Mathematicis, Dn. Consiliario intimo Leibnuzio, & Bernoulli aliisque perplacere, ut mutuis literis dignum haberent. Ex Coniuge sua habuit liberos sex: quatuor filios, tres nomine Johannis Christophori vocatos, & Ottonem Valentinum, & filias duas, Annam Sophiam, & Mariam Magdalenam: quinque paucis a nativitate diebus ex vita rursus exierunt: superest tertius natus filius, Dn. Johan. Christophorus, Philosoph. Magister, & Medicinæ Baccalaureus, cujus studia DEI bonitas ad felicem exitum perducatur, Coniugium viginti duorum annorum mors solvit an. 1703 d. 4. Maji ablata suavissima Coniuge. Finitis duobus annis viduitatis suae solatium quaesivit, invenit, & sibi associavit an. 1705 florentissimam virtutibus Virginem Annam Elisabetham, Dn. D. Joh. Olearii, Prof. Theologi Publici, Canonici Cizensis, Alumnorum Electoralium Ephori, Facultatis Theologicae, Nationis Saxonicae, totius Academiae Senioris filiam. Haec mater facta est unius filiae Christianae Elisabethae, & duorum filiorum: sed filia, & posterior filius Christianus Gottlieb paucos dies vixerunt, prior filius jam mortuus ex utero materno egressus est. Coeterum de vita beati viri exponere opus non est. Nam, quem pietas, probitas, candor ejus, quem Collegis suis inserviendi studium, quem pauperibus liberaliter subveniendi promptitudo fugit? Fuit ab aliquot annis infirma dubiaque valetudine, morbis subinde infestata. Die 20 Julii nuperi dysenteria maligna laborare coepit, non solum in primordiis suis vehementi, sed etiam sequentibus diebus ita perseverante. Supervenit mox febris continua cum purpura rubra & alba, cum pulsu cordis & arteriarum intermittente, retrocessu arthritidis & singultu frequenti. Quibus malis plurimis cum medicamenta resistere non valerent, viresque corporis omnes abscederent, mente firmus serio se praeparavit ad abitum. Ante omnia Confessionarium suum Dn. D. Dornfeldium advocandum curavit; a quo facta exomologesi sacro viatico instrueretur: Quo in negotio plura devotissimae pietatis documenta praebuit. Tandem inter sanctas preces adstantium d. 2. Augusti hora dimidia secunda matutina beate vita excessit anno aetatis LXV. Aristippus Socraticus naufragio in Insulam Rhodum ejectus, cum in litore figuras Mathematicas conspicatus esset in arena, socios infortunii allocutus fertur: Bonis estote animis: Sumus in terra, in qua homines, qui artes liberales amant & exercent. Beatus PFAUTZIUS Mathematicus noster, exturbulenta vita hac in terra viventium appulit, in qua homines non speculantur figuras Mathematicas, sed DEI naturam & perfectiones, Triademque sanctam exactissime intuentur: quod est, si fas ita loqui, caeleste beatorum γεωμετρειν. Quae restant iuxta funebria hodie ad horam III Collegae nostro aestimatissimo persolvemus. Facietis cives Academici, rem dignam vestra pietate, dignam humanitate, dignam honoratissima familia, cum frequenti comitatu ea cohonefaveritis. P. P. die 6. Augusti Anno

Christiano clc lccxi.

L I P S I A E,
L I T E R I S G O E Z I A N I S.